

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821201550
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7821201550.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., so sídlom Rožňavská 1, Bratislava, IČO: 35 914 939, proti žalovanému: Železnice Slovenskej republiky, so sídlom Klemensova 8, Bratislava, IČO: 31 364 501, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Allianz-Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 41.763,98 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 9. novembra 2021 č.k. 6C/36/2021-156

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Intervenient nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 41.763,98 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 774,02 Eur od 30.6.2019 do zaplatenia, zo sumy 2.908,35 Eur od 12.9.2019 do zaplatenia, zo sumy 2.073,72 Eur od 10.10.2019 do zaplatenia, zo sumy 10.887,35 Eur od 7.11.2019 do zaplatenia a zo sumy 25.720,54 Eur od 28.11.2020 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 40 Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100% (II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia náhrady škody v súvislosti s nehodou zo dňa 28.6.2018, ku ktorej došlo v ŽST Plešivec na výhybke č. 35ab v km 30,844 – zrážke vlaku R 800 ZSSK so samostatne posunujúcim hnacím koľajovým vozidlom (HKV) staničnej zálohy ZSSK CARGO, pri ktorej došlo k poškodeniu siedmych koľajových vozidiel, ktorú nehodu podľa správy a zo zisťovania príčiny vzniku menšej nehody zavinil zamestnanec ŽSR tým, že neskontroloval správne postavenie vlakovej cesty pre vlak R 800 ZSSK a napriek tomu nahlásil voľnosť a správne postavenie odchodovej vlakovej cesty, čím porušil predpis ŽSR Z 1 čl. 874 c), 879 a), čl. 880, PP ŽST Plešivec čl. 43, zákon č. 513/2009 Z.z., § 30a písm. a), vyhláška č. 351/2010 Z.z., § 16 ods. 1 a),b).

3. Vec právne posúdil podľa § 262 ods. 1, § 373, § 378, § 379, § 398, § 369 ods. 1 a 2 ObZ, § 387 ods. 1 ObZ, § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z.z. a § 369c ods. 1 a 2 ObZ, keď mal za to, že bolo potrebné právny vzťah medzi stranami sporu podriaďiť režimu Obchodného zákonníka, keďže strany sporu medzi sebou uzatvorili zmluvu č. 20/2011 o prístupe k železničnej infraštruktúre z 24.11.2011, v ktorej čl. 1 bod 1 je uvedené, že predmetom zmluvy je úprava vzájomných práv

a povinností medzi manažérom infraštruktúry a železničným podnikom pri zabezpečovaní prístupu k železničnej infraštruktúre (ŽI) a pri poskytovaní dopravných služieb na ŽI. Podľa čl. V. bod 1 sa zmluvné strany zaviazali organizovať pohyb a pobyt dráhových vozidiel na ŽI tak, aby nedochádzalo ku škodám, ohrozeniu životného prostredia, majetku, života a zdravia osôb a aby neboli poškodzované oprávnené záujmy manažéra infraštruktúry, železničného podniku ani tretích osôb. Podľa bodu 3. manažér infraštruktúry zodpovedá železničnému podniku za škodu, ktorú mu spôsobil porušením podmienok dohodnutých v tejto zmluve, porušením svojich právnych povinností alebo opomenutím plnenia svojich povinností, avšak podľa bodu 5. manažér infraštruktúry a železničný podnik nezodpovedajú za škody spôsobené druhej zmluvnej strane v prípade, ak sa preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Za okolnosti vylučujúce zodpovednosť sa na účely tejto zmluvy považujú udalosti, ktoré nemajú pôvod v prevádzke železničnej infraštruktúry, tak ako sú uvedené v zákone o dráhach a v prílohe č. 2 zmluvy, jej bod 14. Podľa čl. 7 bod 3. sa zmluvné strany dohodli, že právne vzťahy neupravené zmluvou sa budú riadiť Obchodným zákonníkom ako aj ostatnými právnymi predpismi, a že zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností v súvislosti so zmluvou sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka a príslušnými právnymi predpismi o náhrade škody. Uviedol, že v Obchodnom zákonníku je úprava zodpovednosti primárne postavená a chápaná ako zodpovednosť za porušenie povinnosti zo záväzku. Ide o úpravu náhrady škody spočívajúcej v objektívnej zodpovednosti a oprávnenej osobe vznikne nárok na náhradu škody, ak táto preukáže, že druhá strana porušila zmluvnú povinnosť, že jej vznikla určitá škoda, a že existuje príčinná súvislosť medzi porušením zmluvnej povinnosti a vzniknutou škodou. Vzhľadom na úpravu § 420 Občianskeho zákonníka vyvodil záver, že žalovaný v danom prípade porušil svoju zmluvnú povinnosť stanovenú v predmetnej zmluve podľa čl. 5 bod 1. a 3. a manažér infraštruktúry v danom prípade žalovaný zodpovedá železničnému podniku za škodu, ktorú mu spôsobil porušením podmienok dohodnutých v tejto zmluve, teda porušením svojich právnych povinností alebo opomenutím plnenia svojich povinností. Jedná sa teda o porušenie zmluvnej povinnosti spočívajúce v porušení povinnosti, ktorú priamo určuje zmluva s poukazom na § 373 ObZ. Hoci sa pripúšťa aj aplikácia všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ na obchodnoprávne vzťahy, avšak výlučne v tom prípade, že subjekt obchodno-záväzkového vzťahu nejakým spôsobom poruší alebo zanedbá konkrétnu povinnosť, ktorá je stanovená v inom právnom predpise, nie v Obchodnom zákonníku. Súd mal za to, že v danom prípade takáto skutočnosť nenastala, a preto je možné ustáliť, že žalovaný porušil svoje povinnosti, ktoré priamo určuje zmluva s poukazom na § 373 ObZ. Aj v nadväznosti na uvedené potom súd posudzoval žalovaným vznesenú námietku premĺčania podľa Obchodného zákonníka, ktorá je 4-ročná a ktorá plynie odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný za jej náhradu. V danom prípade nárok žalobcu premĺčaný nie je, pretože bol podaný v 4-ročnej premĺčacej dobe odo dňa vzniku škody.

4. Vo vzťahu ku samotnému nároku uviedol, že v konaní bolo nesporne preukázané, že 28.6.2018 došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej boli poškodené ŽKV žalobcu, pričom vznik škody a ani zodpovednosť žalovaný nenamietol, pretože uvedené vyplýva aj zo správy o uzatvorení menšej nehody kategórie B1 - zrážka vlaku. Suma uplatnená žalobcom vo výške 41.763,98 Eur predstavuje skutočnú výšku škody na navrátenie poškodených železničných koľajových vozidiel do pôvodného stavu vrátane nákladov na NAD. Napriek tomu, že nie je možné určiť náhradu ako rozdiel obvyklej ceny pred a po poškodení, poisťovňa krátila poisťné plnenie o amortizáciu. K odpočtu amortizácie súd odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012, keď v konečnom dôsledku poškodenie vozidla dopravnou nehodou a následne vykonaná oprava v použití nových náhradných dielov nijako vozidlo nezhodnocuje, pretože každou dopravnou nehodou, ktorou je vozidlo poškodené, sa vo všeobecnosti jeho technická hodnota znižuje. Pokiaľ súčasne žalovaný nerozporoval rozsah poškodenia ani rozsah potrebných opráv na uvedenie železničného koľajového vozidla opätovne do prevádzky a žalobca nežiada viac ako čiastku opravy rozdielu medzi fakturovanou sumou za opravu železničného koľajového vozidla a plnením, bolo potrebné vychádzať zo záveru, že žalobcovi tzv. zhodnotenie poškodeného ŽKV bolo vnútené protiprávnym konaním žalovaného, ktorého zodpovednosť je poistená v spoločnosti Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s. Na základe toho žalobca bol nútený vynaložiť zo svojho značné peňažné prostriedky na to, aby železničné koľajové vozidlá mohli byť používané rovnako ako pred škodovou udalosťou. Musí tak byť žalobcovi kompenzovaná ujma, ktorá má vznikla z titulu škodovej udalosti súčasne, keď žalovaný ani nepreukázal ani netvrdil, že by žalobca na opravu použil také nové diely, ktoré nesmerovali k obnoveniu prevádzkyschopnosti ŽKV, resp. že by nové diely s opravou nesúviseli. Žalobca tiež má plné právo na náhradu všetkých nákladov, ktoré vznikli predmetnou škodovou udalosťou a ktoré vynaložil okrem iného aj na nákladnú autobusovú dopravu pre svojich cestujúcich. V nadväznosti na uvedené súd žalobe

vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 41.763,98 Eur, o ktorú poisťovňa krátila poistné plnenie žalobcovi vrátane nákladov na NAD. Popri tejto sume zaviazal žalovaného tiež na zaplatenie príslušných úrokov z omeškania v zmysle § 369 ods. 2 Obz v spojení s § 1 ods. 2 nariadenia vlády č. 21/2013. Okrem toho zaviazal žalovaného aj na zaplatenie paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 Eur v súlade s § 369c ods. 1 Obz v spojení s § 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP s tým, že žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania vo výške 100% podľa pomeru jeho úspechu vo veci.

5. Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), g) a h) CSP. V prvom rade nesúhlasil s tým, ako súd posúdil a priznal odpočítanú amortizáciu s poukazom tiež na § 2 písm. g) vyhlášky č. 492/2004 Z.z., tiež bod B. 6 ods. 1 prílohy 4, ods. 2, ods. 3, bod B. 5., B. 4.1. prílohy č. 4 a napokon bod B. 31.1. prílohy 4 tejto vyhlášky, z ktorých mal za to, že pri výpočte výšky škody sa vychádza zo všeobecnej hodnoty majetku (zložky majetku), v tomto prípade poškodeného železničného dráhového vozidla. Všeobecná hodnota majetku je najpravdepodobnejšia trhovú cenu veci a pri jej výpočte sa vždy berie do úvahy aj technická hodnota, pričom pre korektný výpočet technickej hodnoty je nevyhnutné vziať do úvahy aj amortizáciu. Pokiaľ vyhláška je všeobecne záväzný právny predpis vydaný na základe zákona a pokiaľ platí čl. 16 ods. 1 základných princípov CSP, bol toho názoru, že bolo potrebné vziať do úvahy tiež posudzovanie otázky, či na strane žalobcu by došlo k bezdôvodnému obohateniu aj vzhľadom na citovanú vyhlášku. Mal za to, že z predmetnej vyhlášky jednoznačne vyplýva, že sa pri určení trhovej ceny veci zohľadňuje amortizácia a aj rozdiel technickej hodnoty veci pred a po oprave. Tiež mal za to, že rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, na ktoré žalovaný v konaní poukázal, majú vyššiu váhu ako rozsudok bežného senátu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012, ktorý podľa jeho názoru nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Žalovanému nie sú známe iné rozsudky Najvyššieho súdu SR, ktoré obsahujú rovnaký právny záver ako práve rozsudok sp.zn. 2Obdo/48/2012 a mal preto za to, že tento rozsudok neprekonal rozhodnutia, na ktoré už žalovaný v konaní poukázal. Mal preto za to, že priznaním nároku žalobcu bez toho, aby došlo k zohľadneniu zhodnotenia veci opravou – amortizácie a k uplatneniu princípu spravodlivo usporiadania vzťahov, súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a svojim rozhodnutím spôsobil neprimeraný zásah do majetkových práv žalovaného. Okrem toho nesúhlasil s uplatnením nákladov za náhradnú autobusovú dopravu vo výške 488 Eur z dôvodu, že uvedené náklady jednak nepovažoval za skutočnú škodu, nakoľko zo strany žalobcu v tomto prípade došlo k refakturácii f.č. 2018128, ktorú vystavila spoločnosť A. A. – MBUS žalobcovi, žalovanému. Žalobca za uvedenú prepravu dostal plnenie, či už v podobe zakúpeného cestovného lístka alebo v podobe tzv. štátnych dotácií v prípadoch tzv. bezplatnej dopravy (napr. dôchodcov či študentov) a tento fakt však žalobca vo svojom 100% regrese voči žalovanému za NAD nezohľadnil a rovnako ako nezohľadnil skutočnosť, že za čas, kedy nemohol užívať dopravnú cestu mu boli platby za dopravnú cestu úmerne ponížené, avšak tieto skutočnosti žalobca vo vzťahu k žalovanému nijakým spôsobom nezohľadnil. V tejto časti navyše považoval rozhodnutie súdu za zmatečné, keď na jednej strane súd ustálil, že vzťah sa bude v zmysle zmluvy č. 20/2021 riadiť režimom Obchodného zákonníka, no na strane druhej nerešpektoval, resp. nebral do úvahy ustanovenie zmluvy uvedené v prílohe č. 5 ods. 3 bodu 1, kde si zmluvné strany dohodli, že: Náhradnú autobusovú dopravu pri plánovanom i neplánovanom prerušení prevádzkovania ŽI zabezpečuje na svoje náklady železničný podnik. Pokiaľ si žalobca uplatňuje tento nárok z dôvodu nehody, uplatňuje si ho z dôvodu neplánovaného prerušenia prevádzkovania ŽI a teda tento nárok sa spravuje prílohou č. 5 ods. 3 bod 1 ZPŽI, podľa ktorého: V prípade neskorého ukončenia plánovaného prerušenia prevádzkovania ŽI zabezpečuje NAD na náklady požiadavky manažéra infraštruktúry a na jeho náklady železničný podnik. Príslušná zmluvná strana teda tieto náklady plne znáša a nevzniká jej nárok na ich náhradu od druhej zmluvnej strany. Predmetné ustanovenie je potrebné vykladať tak, že náklady na NAD znáša železničný podnik, t.j. žalobca. Zmluvné strany sa teda dohodli na modifikovaní (obmedzení) rozsahu náhrady škody, v prípade že ide o náklady, ktoré vynaložil žalobca na NAD pri neplánovanom obmedzení alebo prerušení prevádzkovania železničnej infraštruktúry, ktorá dohoda je v súlade s objektívnym právom (§ 380 v spojení s § 373 a § 379 Obz), ktoré ustanovenia sú dispozitívne. Žalovaný mal preto za to, že úhradou pohľadávky predstavujúcej náklady za NAD v rozsahu 100% by došlo na strane žalobcu k bezdôvodnému obohateniu, keďže časť týchto nákladov mu bola refundovaná úhradou cestovného lístka, štátnou dotáciou a ponížením nákladov za dopravnú cestu a jednak, že takáto náhrada je v hrubom rozpore s platnou predmetnou zmluvou. Napokon nesúhlasil s tvrdením súdu vo vzťahu k podriadeniu právneho vzťahu strán sporu pod režim Obchodného zákonníka s odvolaním sa na predmetnú zmluvu. Škodu nespôsobil žalovaný porušením právnych povinností vyplývajúcich zo zmluvy, nakoľko príčinou

nehodovej udalosti nebolo zlyhanie technického zariadenia žalovaného, ani zlé pokyny zo strany žalovaného ako zamestnávateľa, či použitie zamestnanca, ktorý by nespĺňal stanovené predpoklady pre výkon práce v prevádzke, ale porušenie predpisov zo strany zamestnanca žalovaného, na základe čoho žalovaný v pozícii zamestnávateľa zodpovedá za škodu spôsobenú svojim zamestnancom pri plnení pracovných úloh podľa § 420 ods. 2 OZ. Zo všetkých dôvodov navrhol odvolaciemu súdu zmeniť napadnutý rozsudok tak, že odvolací súd žalobu zamietne ako nedôvodnú alebo rozsudok zruší a vec súdu vráti na ďalšie konanie.

6. Žalobca k odvolaniu uviedol, že rozsudok považuje za vecne správny a zákonný, súčasne riadne odôvodnený. Zdôraznil, že v podanom odvolaní žalovaný nenamietal, že by ku škode nedošlo, uvedené potvrdil, nenamietal závery vyšetrovania nehody, nenamietal svoju zodpovednosť, keď v minulosti prostredníctvom poisťovne a aj sám z väčšej časti plnil a ostalo uhradiť iba nezákonne odpočítanú amortizáciu a NAD, nenamietal až na uplatnenú amortizáciu a na NAD výšku uplatnenej škody zo strany žalobcu, pričom otázka amortizácie a nároku NAD je otázkou právneho charakteru, nenamietal ani to, že z jeho strany nedošlo k vyplateniu uplatnenej škody a nenavrhol vykonanie nových dôkazov v rámci konania, ktoré by mohli viesť k nesprávnym skutkovým zisteniam. Mal za to, že súdna prax a judikatúra sa s otázkou uplatnenia amortizácie už od roku 2013 vysporiadala v zmysle jej neuznávania a povinnosti poisťovateľa a škodcu uhradiť celú spôsobenú škodu. K amortizácii žalovaný pridal novú argumentáciu, ktorú v konaní na súde nepoužil, keď argumentuje s použitím rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/200/2011. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012, ale aj rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4Cob/33/2020, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Cob/38/2019. Uviedol, že skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a prezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu došlo. Výšku peňažnej náhrady vyjadrujúcu náklady na uvedenie veci do pôvodného stavu treba zistiť a určiť objektívne a nezávisle od okolností súvisiacich so škodovou udalosťou. Ak uvedenie veci do pôvodného stavu nie je možné, potom sa pre určenie výšky náhrady škody vychádza z výšky nákladov, ktoré sú nutné na to, aby odškodnenie bolo poskytnuté inak, ako uvedením veci do predchádzajúceho stavu. S ohľadom na uvedené a keďže sa žalovaný v konaní ani takto nebránil, súd nemal dôvod odkloniť sa od uvedených citovaných rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktoré boli prijaté po rozhodnutí NS SR vo veci sp.zn. 5Cdo/200/2011. Žalovaný sa poukázáním na dávno prekonaný judikát snaží navodiť predstavu akéhosi zhodnotenia poškodených ŽKV. Vzhľadom na súdnu prax je uvedené konanie účelové, s cieľom neplniť žalobcovi škodu v plnej výške. Tiež zdôraznil skutočnosti, podľa ktorých išlo o nehodu, ktorú žalobca nezavinil, poškodené ŽKV boli prevádzkyschopné, jazdili a mali splnené všetky technické a bezpečnostné skúšky a kritériá, ku vzniku škody došlo bez zavinenia žalobcu, všetky uplatnené náklady žalobou súvisia s nehodou, oprava poškodených ŽKV je žalobcovi nanútená proti jeho vôli, bolo nevyhnutné na opravu použiť nové súčiastky a keďže proces opravy poškodeného ŽKV je často krát náročný a trvá viac rokov, počas tejto doby je poškodené ŽKV odstavené, čo samé o sebe spôsobuje žalobcovi škodu, ktorú však žalovaný nikde nezohľadňuje. K tvrdeniu žalovaného ohľadom veku ŽKV uviedol, že žalovaný dobre uvedenú problematiku nepozná a z jeho strany ide o nepodloženú domnienku. Niektoré ŽKV, ktoré žalobca prevádzkuje, majú vyše 40 rokov, no sú prevádzkyschopné a spĺňajú prísne technické a bezpečnostné kritériá, do ich obnovy, rekonštrukcie a udržiavania žalobca investuje nemalé finančné prostriedky, ktoré často krát ich nákupnú hodnotu prevyšujú a ktoré predlžujú ich životnosť o ďalšie roky. Takto zmodernizované (obnovené) a zrekonštruované ŽKV môžu byť ešte uprostred svojej celkovej životnosti. Preto uvedený argument žalovaného považoval za bezpredmetný. Vo vzťahu k náhradnej autobusovej doprave uviedol, že v priebehu konania podal iba stručné vyjadrenie k tomuto nároku a až v odvolaní svoje stručné tvrdenie širšie odôvodnil a odhliadnuc od toho nesúhlasil s interpretáciou žalovaného, ktorú považoval za účelovú, keď navyše žalobcovi v súvislosti s predmetnou mimoriadnou udalosťou vznikli zvýšené náklady, ktoré si uplatnil ako spôsobenú škodu v zmysle článku V. ZPŽI. Škoda, ktorá žalobcovi vznikla vynaložením nákladov na NAD je skutočnou škodou, a preto si tieto náklady v zmysle zákona uplatňuje od toho, kto škodu spôsobil, teda od žalovaného. Určite sa žalobca a žalovaný nedohodli na tom, že v prípade, ak žalovaný škodu žalobcovi spôsobí, že túto si žalobca u žalovaného nemôže uplatniť. Takéto tvrdenie sa jednak prieči zákonu a rozhodne nie je v súlade so zmluvou, ktorú strany sporu dojednali. Otázka zodpovednosti žalovaného za škodu je v danom prípade jasne zodpovedaná a tiež sú zodpovedané všetky otázky týkajúce sa škodovej udalosti, subjektu zodpovedného za incident, výšky škody. V danom prípade sa jedná o obchodnoprávny vzťah a nárok nie je premlčaný. Žalobca si preto oprávnenne uplatňuje aj úroky a paušálne náklady v zmysle zákona. Navrhol preto odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdiť.

7. V priebehu odvolacieho konania Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s. písomným podaním došlým Krajskému súdu v Košiciach 21.3.2023 oznámil vstup do konania ako intervenienta na strane žalovaného podľa § 82 ods. 1 CSP s ozrejmnením, že má právny záujem na výsledku konania, pretože žalovaný má s týmto subjektom uzavretú písomnú poisťovňu č. 411024080 a rozhodnutím súdu v danej veci bude dotknuté právne postavenie intervenienta, teda jeho práva a povinnosti vyplývajúce z poisťovnej zmluvy. K odpočítanej amortizácii uviedol, že pokiaľ by žalobcovi mali nahrádzať vynaložené náklady na výmenu poškodených dielov (materiálu) k uplatnenej výške bez ohľadu na ich stav pred poškodením, potom by sa žalobca obohatil na úkor žalovaného. Ak totiž preukázateľne poškodené diely v čase vzniku škody neboli nové, ale sa užívali, boli čiastočne opotrebené, a preto treba vychádzať z ceny dielov v čase ich poškodenia a je nutné prihliadať na ich vek a opotrebenie, pretože práve pri takýchto veciach sa uvažuje s tzv. amortizačnou zrážkou. Pokiaľ vec pred poškodením mala určitý vek a bola nahradená vecou novou, potom sa zmenil stav danej veci, resp. jej časti oproti stavu pred jej poškodením. Postup odpočtu amortizácie upravuje aj vyhláška č. 492/2004 Z.z. a jej príloha č. 4. Odkázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/200/2011 a vyslovil názor, že keďže koľajové vozidlá nie sú vecou bežne ponúkanou na trhu, potom rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 2Obdo/48/2012 je neaplikovateľné v danej veci, pretože v spore bolo nevyhnutné zohľadniť špecifický charakter poškodenej veci, ktorý vylučuje akúkoľvek argumentáciu, opierajúcu sa o zníženie trhovou hodnotu opravovaných automobilov. Navrhol preto žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

8. Odvolací súd postupom podľa § 382 CSP vyzval obe strany sporu a tiež intervenienta, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 427 OZ, § 380 ObZ, § 261 ods. 1 ObZ, na základe čoho žalovaný podal stanovisko, v ktorom mal za to, že nehodová udalosť, ku ktorej došlo dňa 28.6.2018 nebola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov, keď škoda síce vznikla na hnacom vozidle žalobcu, ale jej príčinou vzniku bolo pochybenie zamestnanca žalovaného, ktorý pri výkone svojej práce a bezprostrednej súvislosti s ňou porušil predpisy zamestnávateľa (žalovaného), čím došlo k vzniku menšej nehody kategórie B1. Mal preto za to, že uvedené ustanovenie sa na daný prípad nevzťahuje. Súčasne doplnil, že nie je dopravcom, ale manažérom železničnej infraštruktúry podľa zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach. K § 380 ObZ uviedol, že žiadne ustanovenie zmluvy č. 20/2011 zo strany žalovaného porušené nebolo a príčinou vzniku škody bolo porušenie predpisov zo strany zamestnanca žalovaného. A napokon k § 261 ods. 1 ObZ uviedol, že za uvedenú škodu zodpovedá v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka v zmysle § 420 ods. 2 OZ zamestnávateľ za škodu spôsobenú jeho zamestnancom. Súčasne pripustil, že medzi stranami sporu, pokiaľ bola uzatvorená zmluva č. 20/2011, práva a povinnosti z nej vyplývajúcej sa spravujú Obchodným zákonníkom. Pokiaľ náhrada škody má byť posudzovaná v režime Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka, namietli uplatnenie nákladov za NAD, a to opätovne s odkazom na znenie predmetnej zmluvy. Navyše v súvislosti s uplatnením si nákladov za NAD poukázal na to, že medzi žalobcom a žalovaným prebiehajú toho času súdne spory, ktoré na úrovni prvostupňového súdu boli ukončené v prospech žalovaného (rozhodnutie OS Košice – okolie sp.zn. 8Cb/6/2022 a 11Cb/15/2022). V oboch prípadoch sa žalovaný stotožnil so stanoviskom prvostupňového súdu vyplývajúce z týchto rozhodnutí vo vzťahu k uplatneniu si nákladov za NAD. Na záver doplnil, že ako manažér infraštruktúry a zmluvná strana zmluvy č. 20/2011 v prípade vzniku škody porušením jednotlivých ustanovení zodpovedá za škodu ako právnická osoba podľa režimu upraveného v Obchodnom zákonníku, avšak žalovaný je aj zamestnávateľom, a teda sú prípady, kedy za škodu zodpovedá ako zamestnávateľ za škodu spôsobenú jeho zamestnancom pri výkone svojej činnosti, a tak tomu malo byť aj v tomto prejednávacom prípade. Žalobca si však zvolil režim podľa Obchodného zákonníka, nakoľko v čase podania žaloby už dávno prešla dvojročná premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka, na čo žalovaný upozornil vznesenou námietkou premlčania. Naďalej zotrval na svojich ostatných vyjadreniach a prednesoch.

9. Intervenient k výzve odvolacieho súdu mal za to, že § 427 OZ obsahuje všeobecnú právnu úpravu zodpovednosti prevádzkovateľov a nie je v rozpore s vyjadrením, ktoré vo veci intervenient poskytol. Vo vzťahu k § 380 ObZ mal za to, že toto ustanovenie je potrebné vykladať v celkovom kontexte konceptu náhrady škody a nie izolovane. Zotrval na svojej argumentácii ohľadne potreby prihliadnuť na tzv. amortizáciu, a aj keď netvrdí, že oprava poškodeného koľajového vozidla nebola dôvodná, a že samotný žalobca mal záujem na vylepšení stavu svojho majetku, uvedené však neznamená, že vylepšenie stavu veci sa nemá zohľadniť pri výpočte škody. Pokiaľ teda žalobca vynaložil pri oprave náklady na nové diely, preukázateľne neuviedol poškodené koľajové vozidlo do pôvodného stavu, a preto treba vychádzať

z ceny dielov v čase ich poškodenia a je preto nutné prihliadať na ich vek a opotrebenie a práve pre takéto prípady potom je platná vyhláška č. 492/2004 Z.z.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

11. Odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), g) a h) CSP, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu neboli naplnené.

12. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť jeho dôvodov a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu dopĺňa nasledovné.

13. Predmetom konania je peňažná pohľadávka, ktorú si žalobca uplatnil voči žalovanému titulom náhrady škody v súvislosti s nehodou zo dňa 28.6.2018, kedy došlo k zrážke vlaku s HKV, pri ktorej došlo k poškodeniu siedmych koľajových vozidiel, za ktorú zodpovedá žalovaný.

14. Odvolateľ vzniesol osobitné odvolacie námietky jednak voči priznanej sume predstavujúcej tzv. amortizáciu a jednak voči sume 488 Eur predstavujúcej náklady za náhradnú autobusovú dopravu.

15. K odvolaniu podanému v časti priznanej sumy predstavujúcej tzv. amortizáciu odvolací súd uvádza nasledovné.

16. Odvolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že pokiaľ sa odvolateľ bránil v samotnom konaní pred súdom prvej inštancie v tejto časti nároku, jednak obranu založil na vznesenej námietke premlčania majúc za to, že v prejednávanom prípade ide o zodpovednosť za škodu podľa Občianskeho zákonníka a jednak obranu založil na vyslovenom názore o nedôvodnosti tohto nároku s odvolaním sa na § 442 a § 443 OZ majúc za to, že poisťovňa žalovaného pri likvidácii uvedenej poisťnej udalosti vyplatila škodu žalobcovi v správnom rozsahu, keď svoju obranu v konaní na súde prvej inštancie nedoplnil o žiadnu ďalšiu (novú) argumentáciu.

17. Preto úlohou odvolacieho súdu bolo v prvom rade posúdiť, či odvolateľ svojimi odvolacími námietkami nižšie špecifikovanými uplatnil prípustnú novotu v odvolacom konaní, pokiaľ až v odvolaní poukázal na to, že:

- súd vo svojom rozhodnutí, ktorým žalobcovi priznal amortizáciu nepostupoval správne, keď od celkových nákladov neodrátal hodnotu opotrebenia, resp. neprihliadol k zhodnoteniu majetku, ku ktorému v súvislosti s výmenou poškodených častí v danom prípade došlo,

- určujúcim kritériom pri stanovení výšky škody a stanovení hodnoty majetku je v súlade s § 443 OZ cena veci v čase poškodenia; východiskom určenia výšky škody je trhovú cena, t.j. hodnota, za ktorú by bolo možné poškodenú vec na danom mieste a v danom čase predať. Tento rozdiel v hodnote majetku sa následne nahrádza či už peňažným plnením alebo uvedením veci do pôvodného stavu, keď platí, že ak škoda vznikne na opotrebených a použitých veciach, je potrebné vykonať odpočet opotrebovania poškodených vecí,

- súd opomenul skutočnosť, že konkrétny spôsob výpočtu amortizácie vrátane samotnej metodiky jej určenia je upravený vo vyhláške MS SR č. 492/2004 Z.z., ktorá priamo v písm. C vo vzťahu k § 442 ustanovuje, že: „Pod pojmom škoda sa rozumie ujma, ktorá nastala na majetku poškodeného, a ktorú možno objektívne vyjadriť v peniazoch. Výška škody je podľa § 442 Občianskeho zákonníka tzv. skutočná škoda“, a keď pod rovnakým písm. C tejto vyhlášky je v rámci prílohy č. 6 ustanovené, že na stanovenie výšky škody je rozhodujúca cena veci v čase poškodenia, avšak s prihliadnutím na pokles ceny vyplývajúci z veku, amortizácie, funkčnosti, prípadne s prihliadnutím na vzrast ceny,

- žalovaný sa nestotožňuje s názorom súdu o tom, že železničné koľajové vozidlo sa škodovou udalosťou znehodnocuje, pretože existuje množstvo posudkov, z ktorých vyplýva, že napriek poškodeniu sa technická hodnota vozidla po oprave môže zvýšiť,

- že podľa bodu B.6. ods. 1 prílohy č. 4 tejto vyhlášky výpočet výšky škody vychádza z predpokladov: „...zložka majetku bola po poškodení vykonaním opravy, resp. iného zásahu uvedená do štandardne

prevádzkyschopného stavu, t.j. obnovili sa jej parametre, funkčné a úžitkové vlastnosti v rozsahu, v akom boli pred opravou“,

- že podľa bodu B.6. ods. 2 prílohy č. 4 tejto vyhlášky v prípade, že zložka majetku je alebo by bola po vykonanej oprave v inom technickom stave (lepšom alebo horšom), ako to bolo pred opravou, znalec túto skutočnosť zohľadní,

- že podľa bodu B.6. ods. 3 prílohy č. 4 tejto vyhlášky v prípade poškodenia zložky majetku sa určuje len tzv. skutočná škoda, t.j. priama majetková ujma spočívajúca v zmene hodnoty zložky majetku k tzv. rozhodujúcemu dátumu a výška škody sa vypočíta podľa vzťahu bližšie v odvolaní vyššespecifikovanom,

- že podľa bodu B.4.1. prílohy č. 4 tejto vyhlášky technická hodnota strojového zariadenia, dráhového vozidla sa vypočíta podľa vzťahu bližšie v odvolaní vyššespecifikovanom,

- že podľa bodu B.3.1. prílohy č. 4 tejto vyhlášky technický stav strojového zariadenia, dráhového vozidla, plavidla, lietadla nečleneného na skupiny sa vypočíta podľa vzťahu bližšie v odvolaní špecifikovanom,

- že v zmysle uvedených ustanovení vyhlášky č. 492/2004 Z.z. pri výpočte výšky škody sa vychádza zo všeobecnej hodnoty majetku (zložky majetku) v tomto prípade poškodeného dráhového vozidla. Všeobecná hodnota majetku je najpravdepodobnejšia trhová cena veci a pri jej výpočte sa vždy berie do úvahy aj technická hodnota, pričom pre korektný výpočet technickej hodnoty je nevyhnutné vziať do úvahy aj amortizáciu,

- v tomto konkrétnom prípade železničného vozidla preto bolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní otázky, či by došlo na strane žalobcu k bezdôvodnému obohateniu, aj citovanú vyhlášku,

- pokiaľ, ak by nedošlo k odpočítaniu amortizácie z výšky nákladov na opravu, tak by trhová cena železničného vozidla po oprave bola oproti stavu pred opravou vyššia, t.j. majetok žalobcu by sa zhodnotil, a to z prostriedkov žalovaného, keď účelom náhrady škody nie je zvyšovanie hodnoty poškodenej veci, a pokiaľ sa pri výpočte náhrady škody nezohľadní amortizácia poškodenej veci, potom dochádza k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu.

18. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

19. Vzhľadom na obsah (znenie) hore vyššespecifikovaných odvolacích námietok (bod 17. odôvodnenia tohto rozsudku) je zrejmé, že predmetné odvolacie námietky ako prostriedok procesnej obrany sa netýkajú procesných podmienok a ani vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, potom nenastal ani jeden z prípadov vymenovaných v § 366 písm. a) a b) CSP.

20. Napriek tomu, že odvolateľ odvolaním uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, v ktorom prípade zákonodarca pripúšťa, aby odvolateľ argumentoval novými skutočnosťami a dôkazmi, v prípade predmetného odvolania súčasne ide iba o formálne uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, pretože z podaného odvolania nie je zrejmé, v čom má spočívať predmetný odvolací dôvod. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak iba za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolateľ síce označil v podanom odvolaní aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, súčasne v súvislosti s vyššie označenou obranou nešpecifikoval, o aké konkrétne pochybenie a v ktorom procesnom postupe súdu v prejednávanej veci ide, keď úlohou odvolacieho súdu nie je si uvedené domýšľať a suplovať. Iba samotná skutočnosť, že žalovaný sa v odvolaní prvýkrát začal brániť tvrdením vyššespecifikovaným v bode 17. odôvodnenia tohto rozsudku, neznamená bez ďalšieho inú vadu v konaní, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Preto v súvislosti s uplatnenou novotou v odvolacom konaní nenastal ani zákonom predpokladaný prípad § 366 písm. c) CSP.

21. A napokon nenastal ani prípad pomenovaný v § 366 písm. d) CSP, podľa ktorého prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť vtedy, ak ho odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolateľovi nič nebránilo v tom, aby už v priebehu konania, t.j. v konaní vedenom súdom prvej inštancie (či už

v rámci vyjadrenia k podanej žalobe alebo na pojednávaní) predmetnú obranu v označenom znení (bod 17. tohto rozsudku) uplatnil.

22. Zhodnotiac uvedené potom nenastal ani jeden prípad, pre ktorý by bolo možné v odvolaní uplatnenú novotu zo strany žalovaného posúdiť ako prípustnú odvolaciu novotu, ktorou by sa z toho dôvodu odvolací súd mal zaoberať, a teda odvolacie námietky v rozsahu a znení uvedenom v bode 17. odôvodnenia tohto rozsudku sú neprípustnou odvolacou novotou.

23. Odvolateľ v ďalšom namietal, že pokiaľ súd nezohľadnil amortizáciu poškodenej veci stotožniac sa v plnom rozsahu s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/48/2012, rozhodol tak na základe rozsudku, ktorý podľa názoru odvolateľa nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

24. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, za túto treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom SR od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne a jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEFT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 8Cdo/111/2019).

25. Odvolateľ v podanom odvolaní poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/89/2008 zo dňa 24.3.2010 a sp. zn. 5Co/200/2011 zo dňa 26.4.2011, ktorými bol nárok na úhradu tzv. amortizácie zamietnutý.

26. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie pri priznaní tejto časti nároku podal príslušnú argumentáciu vyplývajúcu z bodu 30. a čiastočne z bodu 31., ktorú podoprel rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012.

27. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Co/89/2008 vyplýva, že v prejednávanej veci išlo o priznané peňažné plnenie uplatnené titulom náhrady škody, ktorú si žalobca (Železnice Slovenskej republiky) uplatnil proti žalovanému ako prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorým bola spôsobená žalobcovi škoda, za ktorú súčasne žalovaný zodpovedá v súvislosti s nehodovou udalosťou, príčinou vzniku ktorej bol vjazd traktora do priechodového prierezu koľaje tesne pred idúcim vlakom a keď škoda predstavovala tiež náklady, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s opravou zabezpečovacieho zariadenia. Súd pri rozhodovaní vychádzal z § 443 OZ, keďže išlo o škodu spôsobenú na staršej, už použitej a čiastočne opotrebovanej veci, kde sa zisťuje všeobecná cena, ktorú mala vec v čase poškodenia; aj keď účtovná hodnota zabezpečovacieho zariadenia sa nezhoduje s úžitkovou hodnotou, nárok považoval za dôvodný. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp.zn. 1Co/411/2006 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol, pretože mal za to, že to, čo žalobcovi už poskytol vedľajší účastník (poisťovňa z titulu zákonného poistenia motorového vozidla za žalovaného) predstavuje skutočnú škodu v zmysle § 442 ods. 1 OZ v súlade s § 443 OZ, keď pri veciach starších a opotrebovaných treba vždy prihliadať na ich vek, opotrebovanie a podobne, pričom tzv. amortizačná zrážka sa odpočítava a je spravidla odstupňovaná podľa veku poškodenej veci. V dôsledku dovolania podaného voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach dovolací súd uviedol, že odvolací súd sa správne zaoberal otázkou výšky škody a túto posudzoval z hľadiska výkladu § 443 OZ, ktorý dovolací súd považuje za správny. Elektronické zabezpečovacie zariadenie, ktoré bolo poškodené konaním žalovaného, bolo vecou použitou a opotrebovanou, a ako nenamietal i žalobca, už po dobe životnosti, keď bolo do užívania zaradené v roku 1971 a jeho predpokladaná životnosť je 12 rokov. Správne pri stanovení jeho ceny odvolací súd vychádzal z vyhlášky č. 255/2000 Z.z. S prihliadnutím na to, bolo preto potrebné zohľadniť, že hodnota poškodeného elektrotechnického zariadenia sa po jeho oprave zhodnotila. Preto

bolo potrebné vychádzať z nákladov na uvedenie vecí do pôvodného stavu poškodenej veci, ktorej cena v dôsledku amortizácie bola nízka (20%) a vec mala len tzv. úžitkovú hodnotu. Odvolací súd správne preto prihliadol na peňažné plnenie na strane žalovaného (titulom poisťnej zodpovednosti vedľajšieho účastníka).

28. Vo veci rozsudku Najvyššieho súdu SR vedenej pod sp.zn. 5Co/200/2011 Okresný súd Prešov rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu peňažné plnenie, keď mal za preukázané, že v roku 2007 došlo na zabezpečovacom železničnom priecestí k nehodovej udalosti, a to k zrážke vlaku vedeného hnacím dráhovým vozidlom s motorovým vozidlom, ktorú nehodu zavinil vodič motorového vozidla, pričom z oznámenia o poukázaní náhrady škody vyplýva, že žalobca nahradil žalovanému skutočnú škodu 149.939,-Sk, t.j. okrem sumy 34.996,-Sk, ktorú označil ako zhodnotenie. Krajský súd v Prešove na základe podaného odvolania predmetný rozsudok zmenil v jeho napadnutej časti vo veci samej tak, že žalobu zamietol. Mal na rozdiel od súdu prvej inštancie za to, že v zmysle vyhlášky č. 492/2004 Z.z. príloha č. 4 v časti B.6 tejto vyhlášky sa upravuje aj výpočet výšky škody, a to tak, že v prípade, že zložka majetku je alebo by bola po vykonanej oprave v inom technickom stave (lepšom alebo horšom), ako to bolo pred opravou, znalec túto skutočnosť zohľadní. Pri škode na veciach starších, použitých a čiastočne opotrebovaných je treba zisťovať všeobecnú cenu, ktorú tieto veci mali v dobe poškodenia a je treba naďalej vychádzať z názoru, že pri vynaložení určitej čiastky na opravu veci, od tejto treba odpočítať čiastku zodpovedajúcu zhodnoteniu veci oproti jej stavu pred poškodením. Keďže žalovaná suma predstavuje práve čiastku, o ktorú bolo opravované vozidlo zhodnotené vykonanou opravou, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozsah amortizácie 70% ustálený žalovaným zodpovedajúci kráteniu poisťného plnenia zo strany žalovaného nebol žalobcom v priebehu konania spochybňovaný, a preto ho bez ďalšieho aplikoval aj odvolací súd. Na základe dovolania voči tomuto rozsudku podaného žalobcom dovolací súd poukázal na to, že pri škodách na veci opotrebovanej alebo použitej sa vychádza z názoru, že pri vynaložení určitej čiastky na opravu veci je od tejto čiastky potrebné odrátať čiastku zodpovedajúcu zhodnoteniu veci oproti jej stavu pred poškodením. Pokiaľ sa vykonanou opravou vec oproti pôvodnému stavu zhodnotila, od nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu sa odráta čiastka, predstavujúca toto zhodnotenie (R 57/2003). Pokiaľ hnacie dráhové vozidlo, ktoré bolo poškodené bolo vecou použitou a opotrebovanou, potom sa odvolací súd správne zaoberal otázkou výšky škodu, ktorú posudzoval z hľadiska výkladu § 443 OZ a správne pri stanovení jeho ceny tiež vychádzal z vyhlášky č. 492/2004 Z.z. S prihliadnutím na to bolo preto potrebné zohľadniť, že hodnota poškodeného hnacieho dráhového vozidla sa po jeho oprave zhodnotila. Pokiaľ dovolateľ nenamietal v dovolaní ani tak určenú výšku náhrady škody z hľadiska, že by odvolací súd použil nesprávny právny predpis, ale namietal výklad odvolacieho súdu ohľadom rozsahu škody s poukazom na širšie súvislosti ústavného práva ochrany vlastníctva poškodeného, s týmto jeho ústavne pojatým výkladom náhrady škody podľa názoru dovolacieho súdu nebolo možné súhlasiť. Takýto široký výklad ochrany majetku poškodeného prezentovaný žalobcom by mohol vo viacerých prípadoch viesť k bezdôvodnému obohateniu na strane poškodeného. Preto Najvyšší súd SR dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je vecne správne.

29. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/48/2012 zo dňa 28. marca 2013 vyplýva, že Najvyšší súd SR zamietol dovolanie vedľajšieho účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/52/2012-126 z 13. júna 2012, ktorým potvrdil prvostupňový rozsudok. Odvolací súd konštatoval, že v roku 2008 došlo k dopravnej nehode tak, že vodič nákladného automobilu, ktorého držiteľom je žalovaný, zavinil nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu oproti idúceho motorového vozidla, ktorého vlastníkom je žalobca. Na vozidle žalobcu predmetnou dopravnou nehodou bola spôsobená škoda z titulu vykonanej opravy, na ktorú v rámci poisťného plnenia bola poskytnutá čiastka 258 863,-Sk, na základe čoho si žalobca po odpočítaní poisťného plnenia uplatnil škodu vo výške 444 536,-Sk. V súvislosti s výkladom týchto ustanovení vyslovil názor, že nepochybne škodou je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére žalobcu ako poškodeného a žalobca sa podanou žalobou obrátil na súd o náhradu škody, ktorá ako ujma v jeho majetkovej sfére nastala v dôsledku dopravnej nehody, ktorá nebola spôsobená porušením právnej povinnosti z jeho strany. Výsledkom dopravnej nehody ako škodovej udalosti bola škoda vzniknutá na strane žalobcu, a hoci pri náhrade škody v takýchto situáciách je úprava daná § 442 ods. 1 a § 443 OZ a doteraz ustálenou súdnou praxou, podľa názoru krajského súdu bolo potrebné, v zhode s postupom okresného súdu, pri uplatnenom nároku žalobcu na náhradu škody vyvodiť záver takého výkladu vyššie uvedených zákonných ustanovení, ktorými sa žalobcovi nahradí škoda, a to tak, aby bola kompenzovaná majetková ujma, ktorá na strane žalobcu nastala v dôsledku dopravnej nehody. Škoda, ktorá nastala na strane žalobcu z titulu nákladov na vykonanú opravu, ktorá žalobcovi dopravnou nehodou bola vnútená, bola skutočnou škodou

vzniknutou vynaložením nákladov na opravu vozidla, aby vozidlo bolo užívania a prevádzky schopné tak, ako tomu bolo pred dopravnou nehodou. Žalovaný a ani vedľajší účastník netvrdili a súčasne nedokázala, že by žalobcom uplatnená škoda predstavovala bezdôvodné obohatenie majúce pôvod v tom, že by v súvislosti s vykonanou opravou vozidla boli použité nové diely, ktoré nesmerovali k obnoveniu prevádzky schopnosti havarovaného vozidla, resp. že nové náhradné diely vôbec nesúviseli s opravou poškodeného vozidla. Za tohto dôkazného stavu nemožno posudzovať uplatnený nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie, a preto bolo namieste v rámci žalobného nároku na náhradu škody túto reparaovať spôsobom vyhovenia uplatnenému nároku, čím sa dosiahol stav, ktorý tu bol pred poškodením vozidla. Poukázal tiež na to, že v konečnom dôsledku poškodenie vozidla dopravnou nehodou a následne vykonaná oprava za použitia nových náhradných dielov vozidlo nezhodnocuje, pretože každou dopravnou nehodou, ktorou je vozidlo poškodené, sa vo všeobecnosti jeho technická hodnota znižuje. Správanie žalobcu ako poškodeného len viedlo k tomu, aby sa obnovil stav vozidla, ktorý tu bol pred škodovou udalosťou, pokiaľ v zmysle takéhoto správania a konania mu vznikli náklady na vykonanú opravu v rovine škody, majetkového úbytku, tak úlohou krajského súdu bolo zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávneného záujmu žalobcu – poškodeného subjektu, ktorému sa práve súdnym rozhodnutím má zabezpečiť náhrada vzniknutej škody, k vynaloženiu ktorej bol žalobca donútený dopravnou nehodou. Nepochybne účelom zákona, resp. zákonných ustanovení je postup, aby poškodenému jeho právo na náhradu škody v plnej miere kompenzovalo, čo je v zhode aj so spravodlivým výkladom zákona. Opačný prístup, ktorý by nezohľadňoval vykompenzovanie škody v celom rozsahu v dôsledku vynaložených nákladov žalobcom na opravu poškodeného vozidla, aby sa toto dostalo do stavu pred poškodením, by bolo v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, ktorá kladie dôraz pri rozhodovaní všeobecných súdov na princíp riadneho a spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, aby rozhodnutie nebolo v rozpore s princípom spravodlivosti, či ako arbitrárne s formalistickým prístupom k výkladu zákona (nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 154/2008). Poukázal tiež na nález Ústavného súdu ČR sp.zn. II. ÚS 2221/2007. Zákonný postup je ten, ktorým sa sleduje dosiahnutie účelu v tom smere, že žalobcovi musí byť kompenzovaná ujma, ktorá mu vznikla z titulu dopravnej nehody za súčasného stavu, že žalovaný a ani vedľajší účastník na strane žalovaného nepreukázal, že by sa žalobca bezdôvodne obohatil, t. j. že by na opravu vozidla boli použité nové diely, ktoré nesmerovali k obnoveniu prevádzkyschopnosti vozidla, respektíve že by nové diely s opravou poškodeného vozidla nesúviseli, zdôraznil, že uplatnenie amortizácie je porušením zásady nikoho nepoškodzovať. Súčasne vyslovil, že v zmysle § 442 ods. 3 OZ bola akceptovaná voľba práva žalobcu ako poškodeného, ktorý o naturálnu náhradu škody nežiadal, ale sám vyložil náklady na opravu motorového vozidla, čím na jeho strane vznikla škoda vyjadriteľná v peniazoch. Dovolací súd dospel k záveru, že právny výklad zákona krajským súdom zodpovedá požiadavke ústavne súladného výkladu zákona. Dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, ktorý pri rozhodovaní veci vzal do úvahy účel a zmysel ust. § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka a v zhode s okresným súdom vyložil ust. § 442 ods. 1, § 443 Občianskeho zákonníka tak, že škoda, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku dopravnej nehody, vykonanej opravy poškodeného vozidla, predstavuje hodnotu vynaložených nákladov na opravu vozidla, bez zohľadnenia amortizácie pri tých náhradných dielov, ktoré boli do vozidla zamontované ako nové. V konečnom dôsledku poškodenie vozidla dopravnou nehodou a následne vykonaná oprava v použití nových náhradných dielov vozidla nezhodnocuje, pretože každou dopravnou nehodou, ktorou je vozidlo poškodené, sa vo všeobecnosti jeho technická hodnota znižuje. Správanie žalobcu ako poškodeného len viedlo k tomu, aby obnovil stav vozidla, ktorý tu bol pred škodovou udalosťou (dopravnou nehodou), a k vynaloženiu nákladov na vykonanú opravu bol žalobca donútený dopravnou nehodou. Žalobcovi musí byť kompenzovaná ujma, ktorá mu vznikla z titulu dopravnej nehody, za súčasného stavu, že žalovaný a ani vedľajší účastník na strane žalovaného nepreukázali, že by sa žalobca bezdôvodne obohatil, t. j., že by na opravu vozidla boli použité nové diely, ktoré nesmerovali k obnoveniu prevádzkyschopnosti vozidla, respektíve že by s opravou poškodeného vozidla nesúviseli. Uplatnenie „amortizácie“ by bolo porušením zásady neminem laedere – nikoho nepoškodzovať. Účelom zákona, resp. zákonných ustanovení vyššie citovaných a súdneho konania, je taký postup, aby sa poškodenému – žalobcovi, jeho právo na náhradu škody v plnej miere kompenzovalo, čo je v zhode aj so spravodlivým výkladom zákona. Opačný prístup k prejednávanej sporovej veci, ktorý by nezohľadnil vykompenzovanie škody v celom rozsahu v dôsledku vynaložených nákladov žalobcom na opravu poškodeného vozidla, aby sa toto dostalo do stavu pred poškodením, by bol aj v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá kladie dôraz pri rozhodovaní všeobecných súdov na princíp riadneho a spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

30. Aj keď odvolací súd pripúšťa, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012 zo dňa 28. marca 2013 nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, pretože odvolaciemu súdu sa nepodarilo dohľadať akékoľvek iné rozhodnutia najvyššieho súdu SR zaoberajúce sa danou právnou otázkou (teda ani také, ktoré by názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili s výnimkou nižšie označeného rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Obo/15/2017 zo dňa 25.10.2018, ktorý ale v predmetnom konaní nerozhodoval ako dovolací súd, ale ako odvolací súd), uvedené neznamená, že z neho nebolo možné vychádzať a naň odkázať pri zaujatí právnych záverov v spornej otázke právneho významu za situácie, že súd v takomto prípade súčasne podal dostatočnú argumentáciu, ktorou svoj odklon od doterajšej ustálenej rozhodovacej praxe obhájl.

31. Spomínaným rozhodnutím Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp.zn. 4Obo/15/2017 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 62Cb/62/1998-698. V prejednávanej veci Krajský súd v Bratislave ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému (Volkswagen Slovakia a.s.) povinnosť zaplatiť žalobcovi (HIOX, s.r.o.) sumu 140.228,90 Eur s príslušenstvom titulom škody spôsobenej žalobcovi v tejto výške ako skutočnej škody, ktoré predstavujú vynaložené finančné prostriedky na uvedenie poškodeného stroja do predošlého stavu, keď v tejto súvislosti sa súd stotožnil s názorom žalobcu, že ak by sa nezohľadnilo vykompenzovanie škody v celom rozsahu v dôsledku vynaložených nákladov žalobcu na opravu poškodeného stroja, bolo by to v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, ktorá pri rozhodovaní všeobecných súdov kladie dôraz na princíp riadneho a spravodlivého procesu v zmysle článku 46 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s odkazom tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012. V dôsledku odvolania podaného žalovaným, v ktorom žalovaný okrem iného nesúhlasil s názorom prvoinštančného súdu, podľa ktorého „pokiaľ oprava smerovala k uvedeniu poškodeného stroja do pôvodného stavu pred požiarom, nemohlo mať na výšku škody vplyv zhodnotenia veci jej opravou oproti pôvodnému stavu, ani amortizácia stroja“, keď znalci v zmysle ktorej pri určovaní výšky škody zohľadňujú prípadné zhodnotenie zariadenia jeho opravou oproti pôvodnému stavu, za súčasného poukazu tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/200/2011 a tiež nález Ústavného súdu ČR sp. zn. 2221/07, najvyšší súd ako odvolací súd v tu prejednávanej k tejto predmetnej námietke v bode 60. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol: „Odvolací súd za dôvodnú nepovažuje ani námietku žalovaného ohľadne postupu prvoinštančného súdu pri určení výšky škody, ktorý žalobcovi priznal škodu v (žalobou uplatnenej) plnej výške 104.228,91 Eur, predstavujúcej finančné prostriedky na uvedenie stroja do pôvodného stavu pred požiarom. Odvolací súd považuje za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý žalobcovi priznal náhradu škody vo výške skutočne vynaložených a preukázaných nákladov na opravu stroja, príčinou poškodenia ktorého bol požiar spôsobený žalovaným v dôsledku nesplnenia si povinností v zmysle generálnej prevencie.“

32. Okrem toho odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax súdov nižšej inštancie (odvolacích súdov), ktorá sa prikláňa pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v otázke tzv. amortizácie k právnemu názoru vyslovenému v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012 zo dňa 28. marca 2013 (napr. rozsudok KS v Košiciach sp. zn. 3Cob 45/2018 z 27.6.2019, rozsudok KS v Trenčíne sp. zn. 19Co 169/2019 z 15.1.2020, rozsudok KS v Bratislave sp.zn. 4Cob/33/2020 z 29.4.2021).

33. Napr. pokiaľ ide konkrétne o rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.4.2021 sp.zn. 4Cob/33/2020, ním odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 25Cb/97/2016-113 zo dňa 12.4.2019 v jeho napadnutej časti. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím napadnutej časti zaviazal žalovaného v 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 867,78 eur titulom náhrady škody za skutkového stavu, podľa ktorého v roku 2015 došlo k zrážke vlaku dopravcu Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. s osobným cestným motorovým vozidlom na železničnom priecestí, keď pri nehode došlo k poškodeniu železničného koľajového vozidla, ktorého vlastníkom je žalobca, za ktoré zodpovedá žalovaný v 1. rade. Súd prvej inštancie mal za to, že výška škody spôsobená pri dopravnej nehode zodpovedá sume skutočne vyúčtovanej za opravy poškodeného hnacieho dráhového vozidla. Žalobcovi bola spôsobená skutočná škoda vo výške 4.099,08 eur a zhodnotenie v dôsledku vplyvu opravy, teda amortizáciu, ktorú si žalovaný v 1. rade odrátal a nevyplatil ju žalobcovi v žalovanej výške, si odrátal neoprávnene. V dôsledku podaného odvolania žalovaný v 1. rade, ktorý okrem iného namietal tento záver súdu, odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu o tom, že výška škody spôsobená pri dopravnej nehode zodpovedá sume skutočne vyúčtovanej za opravu poškodeného hnacieho dráhového

vozidla, pretože žalobca bol následkom poistnej udalosti nútený dať dráhové vozidlo opraviť, nakoľko bez takejto opravy by ho nebolo možné naďalej riadne užívať spôsobom, na ktoré bolo určené a v tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Obdo/48/2020. Okrem toho tiež uviedol, že súd správne uviedol, že náklady, ktoré žalobca bol nútený vynaložiť na opravu hnacieho dráhového vozidla, predstavujú náklady nevyhnutné na uvedenie veci do predošlého stavu, ktoré predstavujú výšku skutočnej škody, ktorá poškodenému v dôsledku predmetnej poistnej udalosti vznikla. Poukázal na účel zákona, respektíve ust. § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka, ktorého je postup, aby sa poškodenému – žalobcovi, jeho právo na náhradu škody v plnej miere kompenzovalo, čo je v zhode aj so spravodlivým výkladom zákona, pretože opačný prístup k prejednávanej sporovej veci, ktorý by nezohľadnil vykompenzovanie škody v celom rozsahu v dôsledku vynaložených nákladov žalobcom na opravu poškodeného vozidla, aby sa toto dostalo do stavu pred poškodením, by bolo aj v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, ktorá kladie dôraz pri rozhodovaní všeobecných súdov na princíp riadneho a spravodlivého v zmysle čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V ďalšom súčasne odcitoval relevantné časti rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2Obdo/48/2012. Dodal tiež, že škoda ktorá nastala na strane žalobcu z titulu nákladov na vykonanú opravu a bola žalobcovi škodovou udalosťou vnútená je skutočnosťou škodou, vzniknutou vynaložením nákladov na opravu, aby železničné koľajové vozidlo bolo v takom stave ako pred nehodou. Pokiaľ oprava smerovala k uvedeniu poškodeného vozidla do pôvodného stavu pred nehodou, nemohla mať na výšku škody vplyv zhodnotenia veci jej opravu oproti pôvodnému stavu ani amortizácia vozidla. Od žalobcu nemožno spravodlivo požadovať, aby ako poškodený zabezpečoval opravu iným spôsobom, než použitím nových náhradných dielov, ktoré smerovali k odstráneniu následkov škodovej udalosti. Náhrada škody má plniť reparačnú funkciu a má zabezpečiť poškodenému plnú kompenzáciu ujmy. Správanie žalobcu len viedlo k tomu, aby obnovil činnosť vozidla.

34. Podľa názoru odvolacieho súdu prezentovaná rozhodovacia prax súdov SR je výrazom snahy o výklad relevantnej právnej úpravy v danej otázke v rovine jeho ústavnokonformného výkladu, ktorý už bol podaný ústavným súdom v Českej republike. Odvolací súd si uvedomuje, že nie je viazaný rozhodnutiami Ústavného súdu ČR, považoval ale za žiaduce sa o nich zmieniť, pretože tieto sú založené na záveroch porovnateľných so záverom vyplývajúcom práve zo spomínaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Obdo/48/2012.

35. Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dňa 19.3.2008 sp.zn. II. ÚS 2221/07 judikoval: Ak je za škodu považovaná ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, a jej výška je daná rozdielom medzi majetkovým stavom poškodeného pred a po poškodení, musí aj rozsah náhrady škody zohľadniť výšku všetkých potrebných prostriedkov, ktoré bol poškodený nútený vynaložiť na obnovenie pôvodného majetkového stavu, v danom prípade na opravu vozidla tak, aby bolo z technického hľadiska rovnako prevádzkyschopné ako pred škodovou udalosťou. Pokiaľ obnovenie pôvodného majetkového stavu nie je možné inak ako použitím nových náhradných dielov, oprava bola vykonaná účelne a smerovala iba k odstráneniu následkov škodovej udalosti, nie je možné prenášať povinnosť k úhrade nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu na poškodeného a nedôvodne ho znevýhodňovať voči škodcovi. Je potrebné prihliadnuť i na to, že v prípade havarovaného vozidla, aj keď je opravené novými dielmi, je jeho skutočná škoda vždy nižšia ako pôvodná hodnota použitého vozidla. V neposlednom rade je potrebné vziať do úvahy i to, že poškodenému ono diskutabilné tzv. „zhodnotenie“ vozidla v podstate bolo protiprávnym konaním vnútené. V dôsledku škodovej udalosti sa tak dostáva do situácie, kedy hoci na rozdiel od vinníka škody si počínal v súlade s právom (v konkrétnom prípade neporušil právne predpisy), je nútený vynaložiť zo svojho značnú čiastku na to, aby svoje vozidlo mohol vôbec používať ako pred škodovou udalosťou.

36. Taktiež Ústavný súd ČR v náleze sp.zn. I. ÚS 1902/2013 zo dňa 11.6.2014 sa zaoberal otázkou výšky náhrady škody v prípade havarovaného vozidla. Poukázal na svoj nález sp.zn. II. ÚS 2221/07 zo dňa 19.3.2008 a uzavrel, že uhradenie celej ceny účelne vykonanej opravy, t.j. smerujúcej len k odstráneniu následkov škodovej udalosti, by malo byť pravidlom. K otázke samotnej účelnosti opravy uviedol, že možnosti nahradiť poškodené diely sú rôzne, buď ide o nahradenie novým dielom alebo použitým, značkovým alebo neznačkovým a existujú aj rôzne spôsoby, ako jednotlivé diely získať. Po poškodenom však nie je možné požadovať, aby hľadal náhradný diel vekovo zodpovedajúci dielu, ktorý bol nehodou poškodený. Vždy je potrebné zvažovať vplyv použitého daného dielu na bezpečnosť cestnej premávky. Nemožno totiž poškodeného nútiť, aby v snahe čo najviac znížiť náklady na opravu vozidla

riskoval bezpečnosť svoju i ostatných účastníkov premávky na pozemných komunikáciách tým, že do vozidla nechá namontovať diel výrazne nižšej kvality alebo neznámeho pôvodu.

37. Ústavný súd Českej republiky aj vo svojom náleze sp.zn. II.ÚS 795/2016 zo dňa 27.4.2017 uviedol, že ustanovenia o rozsahu náhrady škody majú byť vykladané takým spôsobom, ktorý zahŕňa všetky druhy nákladov, ktorým bol poškodený vystavený v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním škodcu a škodou vzniknutou na veci. Tieto náklady na opravu nemožno uznať iba v prípade, že by išlo o exces v konaní poškodeného, napr. príliš drahá alebo neefektívna oprava.

38. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v tejto časti nároku rozhodol a odôvodnil v súlade s nastoleným trendom rozhodovacej praxe súdov majúcej podklad v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/48/2012, teda akcentujúc najmä na to, že:

- náhrada škody má plniť reparačnú (reštitučnú) funkciu a teda má zabezpečiť poškodenému plnú kompenzáciu v dôsledku poškodenia železničných koľajových vozidiel,
- pri nehode na strane žalobcu sa jeho majetkový stav znížil o majetkové hodnoty, ktoré musel vynaložiť na to, aby železničné koľajové vozidlo (ďalej aj ŽKV) uviedol do stavu pred poškodením,
- žalovaný nerozporoval rozsah poškodenia a ani rozsah potrebných opráv na uvedenie ŽKV opätovne do prevádzky,
- žalobcovi tzv. zhodnotenie poškodeného ŽKV bolo vnútené protiprávnym konaním škodu (žalovaného),
- v dôsledku škodovej udalosti sa žalobca dostal do situácie, že hoci postupoval v súlade s právom (neporušil žiadne právne predpisy), bol nútený vynaložiť zo svojho značné peňažné čiastky na to, aby ŽKV mohli byť používané rovnako ako pred škodovou udalosťou,
- oprava poškodených koľajových vozidiel smerovala len k odstráneniu následkov škodovej udalosti, pričom v konaní nebol tvrdný opak, žalovaný nepreukázal ani netvrdil, že by žalobca na opravu použil také nové diely, ktoré nesmerovali k obnoveniu prevádzkyschopnosti ŽKV, respektíve že by nové diely s opravou nesúviseli.

39. Účelom náhrady škody podľa § 379 ObZ, podobne ako je tomu podľa § 442 OZ, je taký postup, aby sa poškodenému jeho právo na náhradu škody v plnej miere kompenzovalo, čo je v zhode aj so spravodlivým výkladom zákona. V opačnom prípade by bola porušená zásada nikoho nepoškodzovať.

40. Zo všetkých doteraz uvedených dôvodov je potom odvolacia námietka odvolateľa v časti, v ktorej nepovažoval za opodstatnené priznanie celej ceny opravy, nedôvodná.

41. Odvolateľ v ďalšej časti svojho odvolania namietal súdom priznanú sumu 488 Eur, ktorá predstavuje vynaložené náklady za náhradnú autobusovú dopravu.

42. V súvislosti s predmetnou odvolacou námietkou odvolateľ v prvom rade namietal, že žalobcom uplatnené náklady za náhradnú autobusovú dopravu nepovažuje za skutočnú škodu s poukazom na to, že v tomto prípade došlo k refakturácii f.č. 2018128, ktorú vystavila spoločnosť Milan Murinček - MBUS (IČO: 41 740 734). Dôvodil k tomu, že úlohou NAD je preprava cestujúcich v úseku, ktorý je aktuálne vylúčený z dopravy, pričom v danom prípade sa jednalo o náhradnú autobusovú dopravu na traťovom úseku Plešivec - Tornaľa - Slavec jaskyňa dňa 28.6.2018. Upriamil pozornosť na pojem cestujúci - t.j. osoba, ktorá si zakúpila cestovný lístok, prípadne osoba podliehajúca režimu tzv. bezplatnej dopravy, keď v oboch prípadoch žalobca za uvedenú dopravu ale dostal plnenie, či už v podobe zakúpeného cestovného lístka alebo v podobe tzv. štátnych dotácií v prípadoch tzv. bezplatnej dopravy, ktorý fakt však žalobca vo svojom regrese voči žalovanému za NAD nezohľadnil a rovnako nezohľadnil skutočnosť, že za čas, keď nemohol užívať dopravnú cestu, mu boli platby za dopravnú cestu úmerné ponížené.

43. Odvolací súd musí vo vzťahu k predmetnej odvolacej námietke argumentovať, že predmetnú obranu žalovaný uplatnil až v odvolacom odvolaní a nie už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. K tomu odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o uplatnenú náhradu škody titulom vynaložených nákladov za NAD vo výške 488 Eur, v priebehu konania sa síce žalovaný bránil voči nedôvodnosti žaloby v tejto časti tak, ako uvedené vyplýva z jeho vyjadrenia k žalobe a z prednesu na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, námietky v súvislosti s uplatňovanou sumou 488 Eur však spočívali výlučne v obrane založenej na poukaze prílohy č. 5 ods. 3 ZPŽI bodu 1, podľa ktorej sa strany sporu dohodli, že náhradnú autobusovú dopravu pri plánovanom i neplánovanom prerušení prevádzkovania ŽI zabezpečuje na svoje náklady železničný podnik, eventuálne tiež námietkou premlčania vznesenou

na pojednávaní. Z uvedeného dôvodu bolo preto úlohou odvolacieho súdu posúdiť, či v súvislosti s predmetnou odvolacou námietkou ide o prípustnú odvoláciu novotu.

44. Vzhľadom na obsah uplatnenej obrany odvolateľa (bod 42. odôvodnenia tohto rozsudku) je zrejme, že predmetná odvolacia námietka sa netýka procesných podmienok a ani vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu (§ 366 písm. a) a b) CSP) a napriek tomu, že odvolateľ odvolaním uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, v ktorom prípade zákonodarca pripúšťa, aby odvolateľ argumentoval novými skutočnosťami a dôkazmi, súčasne ide iba o formálne uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, pretože z podaného odvolania nie je zrejme, v čom má spočívať predmetný odvolací dôvod v súvislosti s predmetnou obranou podľa bodu 42. Iba samotná skutočnosť, že žalovaný sa v odvolaní prvýkrát začal brániť tvrdením vyšpecifikovaným v bode 42. odôvodnenia tohto rozsudku, neznamená bez ďalšieho inú vadu v konaní, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Preto v súvislosti s uplatnenou novotou v odvolacom konaní nenastal ani zákonom predpokladaný prípad § 366 písm. c) CSP.

45. A napokon nenastal ani prípad pomenovaný v § 366 písm. d) CSP, podľa ktorého prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť vtedy, ak ho odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolateľovi nič nebránilo v tom, aby už v priebehu konania, t.j. v konaní vedenom súdom prvej inštancie (či už v rámci vyjadrenia k podanej žalobe alebo na pojednávaní konanom dňa 9.11.2011) predmetnú obranu v označenom znení uplatnil.

46. Zhodnotiac uvedené potom nenastal ani jeden prípad, pre ktorý by bolo možné v odvolaní uplatnenú novotu zo strany žalovaného posúdiť ako prípustnú odvoláciu novotu, ktorou by sa z toho dôvodu odvolací súd mal zaoberať, a teda odvolanie žalovaného v časti vyšpecifikovanej pod bodom 42. odôvodnenia tohto rozsudku je neprípustnou odvolacou novotou.

47. Odvolací súd považuje za nedôvodnú námietku odvolateľa, ktorý neopodstatnenosť požadovanej a súčasne priznanej sumy 488 Eur založil na poukaze na prílohu č. 5 ods. 3 bodu 1 zmluvy č. 20/2021 za súčasného poukazu na to, že problematika náhradnej autobusovej dopravy je komplexne upravená práve v spomínanej prílohe.

48. V konaní nebolo medzi stranami sporu sporné a napokon uvedené vyplýva tiež zo znenia prílohy č. 5 ods. 3 bodu 1 predmetnej zmluvy, podľa ktorej náhradnú autobusovú dopravu pri plánovanom i neplánovanom prerušení prevádzkovania vždy zabezpečuje na svoje náklady železničný podnik. Napriek predmetnému zmluvnému dojednaniu odvolací súd zastáva názor, že uvedené dojednanie sa žiadnym spôsobom nedotýka úpravy náhrady škody tak, ako vyplýva či už z príslušných zmluvných dojednaní medzi stranami sporu, alebo tak, ako vyplýva z príslušnej zákonnej úpravy. V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na znenie § 380 Obchodného zákonníka, podľa ktorého za škodu sa považuje tiež ujma, ktorá poškodenej strane vznikla tým, že musela vynaložiť náklady v dôsledku porušenia povinnosti druhej strany.

49. Ustanovenie § 380 ObZ dopĺňa ustanovenie § 379 ObZ o rozsahu náhrady škody. Zákon rozširuje rozsah náhrady skutočnej škody tak, že do nej zahrňuje aj náklady, ktoré poškodená strana musela vynaložiť v dôsledku porušenia povinnosti druhej strany. V tomto ustanovení sa prejavuje reparačná funkcia zodpovednosti za škodu. Medzi vynaloženými nákladmi a porušením povinnosti musí byť príčinná súvislosť. Poškodená strana si môže uplatniť len tie náklady, ktoré museli byť vynaložené v dôsledku vzniku škodovej udalosti (Obchodný zákonník, 1. vydanie, 2022, s. 1372-1372, A. B., zdroj Beck-online).

50. Aj keď ide o dispozitívne ustanovenie (zmluvné strany ho môžu vylúčiť alebo sa môžu od neho odchýliť), podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanom spore nejde o prípad, kedy by strany sporu ako účastníci záväzkového vzťahu predmetné ustanovenie vylúčili, resp. ho modifikovali.

51. Odvolací súd poukazuje na príslušné zmluvné dojednania strán sporu v časti jeho článku 5 (náhrada škody), ktorého znenie jeho bodov (t.j. bodov 1. až 7.) vyplýva tiež z odôvodnenia napadnutého rozsudku (pozri bod 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku), z ktorého vylúčenie § 380 ObZ, resp. jeho modifikáciu nemožno vyvodiť, pretože ako vyplýva aj konkrétne z článku 5 bodu 3., manažér

infraštruktúry zodpovedá železničnému podniku za škodu, ktorú mu spôsobil porušením podmienok dohodnutých v tejto zmluve, porušením svojich právnych povinností alebo opomenutím plnenia svojich povinností. Pokiaľ si zmluvné strany súčasne dojednali osobitnú úpravu v rámci náhradnej autobusovej dopravy, konkrétne v prílohe č. 5 k predmetnej zmluve, podľa názoru odvolacieho súdu je nesprávna interpretácia odvolateľa v tom, že by predmetnou právnou úpravou bola vylúčená úprava § 380 Obchodného zákonníka, pretože podľa názoru odvolacieho súdu dojednanie, podľa ktorého náhradnú autobusovú dopravu pri plánovanom i neplánovanom prerušení prevádzkovania zabezpečuje na svoje náklady železničný podnik, nerieši otázku prípadnej náhrady škody, ktorá nastupuje až potom, čo si železničný podnik na vlastné náklady zabezpečil náhradnú autobusovú dopravu v príčinnej súvislosti s nehodou. V prejednávanej veci v súlade s dojednaním podľa prílohy č. 5 ods. 3 bod 1 si žalobca na vlastné náklady zabezpečil NAD a pretože takto žalobcom vynaložené náklady vznikli v príčinnej súvislosti s predmetnou nehodou, potom predstavujú ujmu (škodu), ktorej náhrady sa žalobca domáha podľa § 380 ObZ.

52. Predmetné zmluvné dojednanie teda nerieši a neupravuje náhradu takto vynaložených nákladov železničným podnikom v súvislosti s porušením povinnosti druhej strany, pretože otázka ich náhrady v súvislosti s porušením povinnosti druhej strany je prípadom náhrady takto vynaložených nákladov v podobe uplatnenej škody.

53. Pokiaľ preto súd prvej inštancie považoval uplatnený nárok vo výške 488 Eur titulom vynaložených nákladov zo strany žalobcu na náhradnú autobusovú dopravu za súčasnej argumentácie, že túto náhradu nemožno stotožňovať so znením zmluvy č. 20/2021 (rozumej so znením prílohy č. 5 ods. 3 bodu 1 zmluvy), jeho závery sú správne.

54. Odvolací súd napokon nepovažuje za dôvodnú odvolaciu námietku, ktorou odvolateľ nesúhlasil s podradením právneho vzťahu medzi stranami sporu pod režim Obchodného zákonníka. K tomu odvolateľ argumentoval, že pokiaľ príčinou nehody bolo porušenie predpisov zo strany zamestnanca žalovaného, v danom prípade ide o zodpovednosť žalovaného v pozícii zamestnávateľa, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú svojim zamestnancom pri plnení pracovných úloh v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

55. Z uvedeného vyplýva, že odvolateľ nerozporuje ani tak povahu vzťahu medzi stranami sporu, ktorá má nepochybne charakter obchodno-záväzkového vzťahu, ale zastáva názor podriadenia vzťahu pod režim Občianskeho zákonníka v súvislosti s tvrdením o zodpovednosti žalovaného podľa § 420 ods. 2 OZ.

56. Odvolací súd s uvedeným ale nesúhlasí a k tomu poukazuje predovšetkým na to, že v prípade, ak vzťah medzi dvomi (viacerými) stranami je obchodnoprávnej povahy, potom ani potreba príp. aplikácie Občianskeho zákonníka (ktorý sa bude aplikovať iba subsidiárne) nemení povahu tohto vzťahu.

57. Žalovaný zodpovedá za vznik škody, ktorej náhrady sa žalobca domáha predmetnou žalobou, čo v konečnom dôsledku žalovaný ani nespochybňuje. V prejednávanej veci súd ustálil porušenie povinností žalovaného vyplývajúcich mu zo zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu, na základe čoho nastúpila jeho zodpovednosť podľa § 373 ObZ, čo vylučuje súčasnú aplikáciu § 420 OZ.

58. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vrátane jeho výroku o trovách konania ako závislého výroku vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

59. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, z toho dôvodu mu odvolací súd priznal proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Intervent, ktorý zdieľa osud žalovaného, na strane ktorého vystupuje v predmetnom konaní, z tohto dôvodu logicky nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

60. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).